

У ПОШУКАХ СВАЙГО ПРЫЗНАЧЭННЯ, або Дзяцінства як прафарыентацыя

Спачатку Мішка хацеў быць кіроўцам. Сядзеў на падлозе і катаў машынкi па канапе, сталае, крэслах... Прыкладна ў два гады ён заўважыў, што ў яго новага ровара ёсць «вялізныя» колы. Гэта было сапраўднае захапленне, калі ў яго атрымалася паехаць самому. З таго часу сын перасоўваўся па кватэры толькі на сваёй «машыне», базэ яна была трохколавая і зусім невялікая. Яму — задавальненне, а нам з артапедам — шчасце: педалькі ровара ён круціў голымі ножкамі, і гэта стала прафілактыкай плоскаступнёвасці. Вядома, потым былі і паездкі з татам на маршрутным таксі, і «прыліплыя» да кабіны кіроўцы аўтобуса ці тралейбуса далонькі...

Міша быў упэўнены, што яго лёс — гэта круціць «абаранак». Але ўжо ў старэйшай групе дзіцячага садка малага зацікавіла жыццё ахоўнікаў правапарадку — з пагонямі, перастрэлкамі, забытанымі расследаваннямі... Вядома, вельмі стала не хапаць юнаму «міліцыянеру» якога-небудзь Рэкса, які абавязкова павінен быў стаць верным кампаньёнам ва ўсіх хлапечых прыгодах. Так дома ў нас з'явіўся шчанюк Бім, цудоўны дварняк, выратаваны валанцёрамі ад немінучай смерці. Мішка і Бім сталі найлепшымі сябрамі. Яны разам умелі проста за хвіліну развярнуць усю кватэру, ганяліся адзін за адным, «выпадкова» знішчаючы мяккія цацкі сясцёр, і нават праходзілі «паласу перашкод» з табурэтаў і невялікіх дзіцячых сталоў. Трэшчынку іх сяброўства дало пасля таго, як малады сабака рушыў услед за сваім інстынктам і... загубіў маладога голуба Харві. Птушаня мы падабралі на дарозе, дзе яго ў любы момант магла раздушыць машына. Здавалася, ён вось-вось навучыцца лётаць, толькі трэба troхі падкарміць. Міша як ніколі быў далікатны з новым гадаванцам. Менавіта ён карміў яго, выходжаў і вучыў лётаць па пакоі. Але аднойчы Бім уварваўся ў пакой і... Міша рыдаў, калі вырываў з пашчы здзіўленага сабакі птушачку. Ён спрабаваў выратаваць голуба: грэў яго, тармасіў і абдымаў. Але, на жаль, Харві нерухома ляжаў на яго дзіцячых далонях.

У класе другім Мішка выявіў, што гатаваць ежу вельмі цікава. Так у нас дома з'явіўся пах падгарэлых на патэльні як і дзіўнай формы пячэнек. Хлопец не пакідаў ідэю стаць служыцелем закона, але яго ўсё мацней прыцягвала выпечка. Неўзабаве ў нас дома сталі з'яўляцца цудоўныя водары круасанаў, тварожнікаў і булчак. Поварам Міхаіл вырашыў стаць, калі ўсе дамашнія проста звар'яцелі ад смаку ў торціка «Твікс», які ён прыгатаваў для таты на дзень нараджэння.

А потым мы пагадзіліся выхадзіць кацяня. Маленькай кошцы на пэўны час патрэбен быў асаблівы догляд. Трэба было некалькі разоў на дзень прамываць ёй хворыя вочкі і закладваць лекі. Мішка ўзяў на сябе гэты абавязак. Роні, так ён назваў кацяня, проста жудасна драпалася, вырывалася і кусалася, калі яе даставалі з пераноскі і неслі на працэдур... Але паступова яна прывыкла да Мішкавага паху і рук і ўжо сама выходзіла са свайго доміка адразу, як толькі чула яго голас... Неўзабаве знайшліся новыя гаспадары для Роні, але ў іх кацяня захварэла і памёрла. Для Мішкі гэтая навіна стала ўдарам. Яму здавалася, што калі б ён яшчэ troшкі патрымаў у сябе Роні, то яна б адужала і не захварэла. Так Міша ўсвядоміў, што з яго, напэўна, атрымаецца таленавіты ветэрынар. Сёння сын перайшоў у сёмы клас. Кожная яго раніца пачынаецца з прагулкі з Бімам, якому ён дараваў выпадак з Харві, бо ўжо начытаўся пра інстынкты жывёл. У хлопчыку бацька свайго абаронцу і карміцеля нашы каты. Ён можа забыцца зрабіць урокі, прыбраць у пакоі, пайграць на гітары, але не забудзе патэлефанаваць разоў сто мне на работу, каб нагадаць, што катам і сабаку трэба падкупіць корму або што прыйшоў час прафілактыкі глістоў. Так і пражываю з сынам яго цікавыя прыгоды ў пошуку сябе і свайго прызначэння. А калі раптам у яго з'явіцца новае захапленне, то ўхаплюся за яго і назаву гэта будучай прафесіяй. Так бы мовіць, своечасова накірую бурную энергію ў патрэбнае рэчышча.

Наталя ТАЛІВІНСКАЯ.

Васіль СУМАРАЎ:

«ПАЛАТНО НЕ ПАДМАНЕШ»

Ён умее разгледзець цудоўнае ў штодзённым, захапіцца ўбачаным, размаляваць свет у яркія колеры і навучыў гэтаму звыш тысячы таленавітых дзяцей і абедзвюх дачок. Карціны выдатнага беларускага мастака Васіля Сумарова рэалістычныя і па-майстэрску напісаныя, часам нагадваюць, аднак, лубок або велікоднае яйка. Іранічная інтанацыя, добры гумар і мажорны каларыт на такіх палотнах ператвараюць нават пейзаж або бытавую сцэнку ў святочнае дзеянне.

«МЯНЕ ЎДАРЫЛА ТОКАМ»

«Мы родам з дзяцінства», — заўважыў вялікі рамантык Антуан дэ Сент-Экзюперы, і гэты афарызм — нібы ключ да разгадкі творчасці Васіля Сумарова. Будучы заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі нарадзіўся ў Мінску ў 1938-м у доме на вуліцы Беларускай, які ператварыўся потым у «чырвоны квадрат», населены суседзямі, роднымі і ім самім у трох абліччах, на яго знакавай карціне «Мой дом».

Бацькі, Фёдар і Марфа Сумаравы, працавалі на чыгунцы. Праз тры гады ў сям'і, услед за старэйшым сынам і дачкой, з'явіўся малодшы, а праз некалькі дзён пачалася Вялікая Айчынная.

(Заканчэнне на 3-й стар. «СГ».)

РЫЗЫКА... НА ЎЛАСНАЙ КУХНІ,

або Як засцерагчы дзіця ад траўмы?

Кватэра з небяспечнымі месцамі ў адным пакоі — так выглядаюць мадэльныя цэнтры па прафілактыцы дзіцячага траўматызму ў быце, створаны на базе ўстаноў аховы здароўя ў абласных і некаторых буйных гарадах Беларусі. Малыя ў першыя чатыры гады жыцця атрымліваюць траўмы, проста з дзіцячай непасрэднасцю спазнаючы навакольны свет. Задача дарослых — зрабіць такое вывучэнне максімальна бяспечным. Штогод у краіне траўміруецца больш за 8000 дзяцей, прычым большая частка выпадкаў — траўмы, атрыманыя ў быце.